

Валентина В. Мартиненко
**ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ ЗМІЦНЕННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ**

У статті показано процес формування державної стратегії зміцнення безпеки національної економіки в умовах глобалізації. Проведено стратегічний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовищ підтримання рівня економічної безпеки національної економіки, а також аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз в умовах впливу глобалізації. Доведено, що європейський інтеграційний вектор зовнішньоекономічної політики є необхідним заходом з досягнення головної мети та реалізації намічених стратегічних цілей щодо зміцнення економічної безпеки національної економіки.

Ключові слова: стратегія; стратегічні пріоритети; економічна безпека національної економіки.

Рис. 4. Табл. 2. Літ. 11.

Валентина В. Мартыненко
**ФОРМИРОВАНИЕ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ПРИОРИТЕТОВ
УКРЕПЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ**

В статье показано процесс формирования государственной стратегии укрепления безопасности национальной экономики в условиях глобализации. Проведен стратегический анализ внутренней и внешней среды функционирования экономической безопасности национальной экономики, а также анализ сильных и слабых сторон, возможностей и угроз в условиях воздействия глобализации. Доказано, что европейский интеграционный вектор внешнеэкономической политики является необходимой мерой достижения главной цели и реализации намеченных стратегических целей по укреплению экономической безопасности национальной экономики.

Ключевые слова: стратегия; стратегические приоритеты; экономическая безопасность национальной экономики.

Valentyna V. Martynenko¹
**STRATEGIC PRIORITIES FORMATION IN STRENGTHENING
ECONOMIC SECURITY OF THE NATIONAL ECONOMY
OF UKRAINE**

The article demonstrates the formation of the state strategy for strengthening the national economic security in the context of globalization. Strategic analysis of internal and external environments of economic security of the national economy is conducted, as well as the analysis of strengths and weaknesses, opportunities and threats under globalization. It is proved that the Eurointegration vector of external economic policy is necessary to achieve the main goal and reach the identified strategic objectives, strengthening the economic security of the national economy.

Keywords: strategy; strategic priorities; economic security of national economy.

Постановка проблеми. Розробка стратегії економічної безпеки України та її ефективна реалізація є необхідною передумовою динамічного економічного зростання України, побудови інформаційного суспільства на засадах постіндустріалізму та впевненого входження нашої країни до світової спільноти.

¹ National University of State Tax Service of Ukraine, Irpin, Ukraine.

Зміцнення економічної безпеки є важливою, ключовою в сучасних умовах глобалізованого світу складовою національної безпеки України і вимагає ефективного задіяння всіх аспектів державного регулювання та високого рівня їх збалансованості. Фактично, економічна безпека виступає гарантом національного суверенітету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основними науковими джерелами, в яких досліджуються різні аспекти стратегічного управління економічною безпекою держави, є праці наступних учених: Т. Васильціва, який розглянув стратегію та механізми зміцнення економічної безпеки підприємництва України [3]; Б. Губського (запропонував методологію виміру і стратегію забезпечення економічної безпеки України) [4]; М. Єрмошенка (дослідив національні інтереси, реальні загрози та стратегію забезпечення фінансової безпеки держави) [5]; Я. Жаліла (розробив пріоритети та шляхи вирішення проблеми імплементації стратегії забезпечення економічної безпеки України) [6].

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Варто зазначити, що проблема формування стратегічних пріоритетів зміцнення економічної безпеки національної економіки України в стратегічному управлінні залишилася поза увагою дослідників, а тому потребує детального вивчення і розробки дієвих шляхів вирішення.

Метою дослідження є обґрунтування ефективних шляхів формування стратегічних пріоритетів зміцнення економічної безпеки національної економіки України в об'єктивних умовах впливу глобалізації.

Основні результати дослідження. Стратегія в економічній теорії розглядається як багатовимірне і багатоаспектне поняття. Наприклад, М. Портер визначає стратегію як «спосіб реакції на зовнішні можливості й загрози, внутрішні сильні та слабкі сторони» [9, 33–36]. М.Х. Мескон, М. Альберт та Ф. Хедоурі визначають стратегію як план або програму дій з досягнення поставлених цілей [7, 58–60]. У нашому дослідженні саме ця гіпотеза буде покладена в основу SWOT-аналізу, в ході якого визначаються слабкі сторони й загрози та їм протиставляються сильні сторони й можливості.

Найбільш повним є визначення державної стратегії Б.А. Райзберга, Л.Ш. Лозовського та Є.Б. Стародубцевої, які розглядають стратегію як «довгострокові, найбільш принципові, важливі установки, плани, наміри уряду, адміністрації регіонів, керівництва підприємств по відношенню до виробництва, доходів і видатків, бюджету, податків, капіталовкладень, цін, соціального захисту» [10, 372]. Дане визначення більше підходить до оцінки загального стану економічної безпеки національної економіки, а для її зміцнення необхідні формування та реалізація державної стратегії.

Державне управління процесами формування і забезпечення та зміцнення економічної безпеки здійснюється недостатньо ефективно. Тому очевидно є необхідність у розробці державної стратегії зміцнення економічної безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації, оскільки, по-перше, її рівень забезпечення не є достатнім, по-друге – відсутні підходи до її зміцнення в умовах волатильності факторів глобалізаційного впливу.

На рис. 1 висвітлено послідовність формування державної стратегії зміцнення безпеки національної економіки з урахуванням впливу глобалізації.

Рис. 1. Послідовність процесу формування державної стратегії зміцнення безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації, авторська розробка

З рис. 1 видно, що процес формування державної стратегії зміцнення безпеки національної економіки з урахуванням впливу глобалізації передбачає реалізацію 8 послідовних етапів. Спочатку проводиться пошук і порівняльний аналіз існуючих державних стратегій, пов'язаних із зміцненням економічної безпеки. Стратегічний аналіз зовнішнього й внутрішнього середовищ функціонування економічної безпеки національної економіки, а також аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз є базою для визначення стратегічних альтернатив та пріоритетів зміцнення економічної безпеки з урахуванням впливу глобалізації. Реалізація розробленої державної стратегії передбачає визначення відповідальних органів державної влади й безпосередніх виконавців стратегічних заходів в сфері підсилення захищеності вітчизняного виробника та бізнесу від загроз та в цілому зміцнення економічної безпеки національної економіки. У цьому контексті дуже важливими є такі моменти: дієвість в цьому напрямі владних структур і спрямування спільних зусиль влади й бізнесу; фінансове забезпечення необхідних структурно-логічних трансформацій для підвищення конкурентоспроможності економіки.

На окрему увагу заслуговує реалізація основних етапів формування державної стратегії зміцнення безпеки національної економіки з урахуванням впливу глобалізації. На першому етапі доцільно провести аналіз існуючих стратегій і концепцій, що прямо або опосередковано пов'язані з вирішенням цієї проблеми. У ході вивчення правового середовища функціонування еконо-

мічної безпеки національної економіки було встановлено, що основними законодавчими актами стратегічного характеру є:

1) Стратегія економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004–2015 роки [1];

2) Стратегія національної безпеки України «Україна в світі, що змінюється» [2].

Головна мета стратегії економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» полягала в набутті державою повноправного членства в Європейському Союзі [1]. Мета реалізації стратегії національної безпеки України «Україна у світі, що змінюється» полягає у формуванні сприятливих умов для забезпечення інтересів громадян, суспільства й держави, подальшого поступу України як демократичної держави зі зростаючою на інноваційних засадах ринковою економікою, держави, що керується європейськими політичними й економічними цінностями, в якій повага й захист прав і законних інтересів усіх територіальних громад, суспільних верств, етнічних груп є запорукою незалежного, вільного, суверенного й демократичного розвитку єдиної України [2]. На основі проаналізованих стратегій основними загрозами та напрямками зміцнення економічної безпеки Україні визначено такі (табл. 1).

Таблиця 1. Загрози економічній безпеці України в контексті діючих державних стратегій*

Стратегія «Шляхом європейської інтеграції»	Стратегія національної безпеки України
Загрози економічній безпеці	
Недостатня дієвість та збалансованість гілок державної влади	Залежність внутрішнього ринку від зовнішньоекономічної кон'юнктури
Занижена (у декілька разів) вартість робочої сили	Недостатня ефективність використання матеріальних ресурсів
Структурна незбалансованість фінансового сектору держави	Валютні ризики, неефективне використання бюджетних коштів
Тінізація та корумпованість української економіки	Високий рівень тінізації економіки, відсутність стимулів до легалізації доходів населення та зменшення тіньової зайнятості
Низький рівень інвестицій	Надмірний вплив іноземного капіталу на розвиток окремих стратегічно важливих галузей національної економіки
Низька ефективність інноваційної діяльності	Недосконалість законодавчого забезпечення прискореного розвитку національної економіки на інноваційних засадах
Застарілість технологій та засобів виробництва	Низький технологічний рівень вітчизняної економіки

* сформовано і систематизовано на основі [1; 2].

Аналізуючи табл. 1, варто зазначити, що серед вказаних загроз, визначених у першій стратегії, відсутні глобалізаційні, а у другій стратегії таких дві – залежність внутрішнього ринку від зовнішньоекономічної кон'юнктури та надмірний вплив іноземного капіталу на розвиток окремих стратегічно важливих галузей національної економіки.

У стратегії «Шляхом європейської інтеграції» пропонується 2 напрями зміцнення економічної безпеки – антиглобалізаційний захист щодо знижен-

ня обсягів надмірного імпорту тих видів продукції, які може випускати в необхідній кількості вітчизняний АПК, особливо це стосується легкої промисловості. Важливу роль відіграє моніторинг зовнішнього середовища з метою виявлення ступеня його впливу на національну економіку й розробки запобіжних заходів щодо зниження можливих втрат.

У стратегії національної безпеки України виокремлено 2 напрями зміцнення, що пов'язані зі зниженням дії глобалізації – мінімізація негативного впливу на економіку зовнішньої кон'юнктури й наслідків світової фінансово-економічної кризи та оптимізація структури й обсягу зовнішнього боргу, недопущення неконтрольованого відпливу капіталу за межі держави.

У проаналізованих державних стратегіях недостатньо уваги приділено впливу глобалізації на стан економічної безпеки національної економіки, зокрема, ідентифіковано лише по дві загрози та напрями мінімізації їх впливу. Цього, звісно, недостатньо для ефективного стратегічного управління процесом зміцнення економічної безпеки національної економіки. У зв'язку з цим виникає потреба у розробці державної стратегії зміцнення безпеки національної економіки з урахуванням впливу глобалізації.

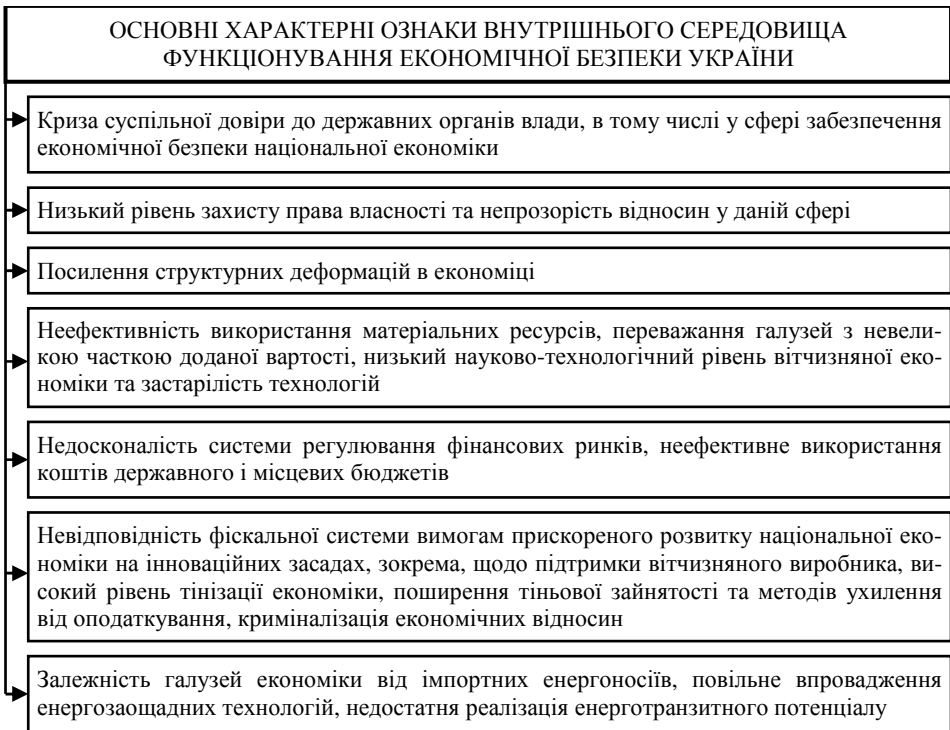

Рис. 2. Характерні ознаки внутрішнього середовища функціонування системи економічної безпеки національної економіки України, систематизовано на основі [8, 8–9]

Побудову державної стратегії зміцнення безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації розпочнемо зі стратегічного аналізу внутрішнього й зовнішнього середовищ її функціонування. Визначено основні системні

проблеми, що існують у внутрішньому середовищі функціонування економічної безпеки України – рис. 2.

Рис. 2 демонструє, що внутрішнє середовище функціонування системи економічної безпеки в Україні характеризується значними проблемами, які перешкоджають реалізації державної стратегії захисту національної економіки від загроз. Тому стратегію зміцнення економічної безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації необхідно формувати з урахуванням вказаних проблем: недовіри громадськості до органів влади, непрозорості захисту права власності, структурних деформацій національної економіки, низького технологічного рівня розвитку, низької ефективності фіскальної та бюджетної політик, значної тінізації економіки, криміналізації економічних відносин тощо.

Аналіз зовнішнього середовища функціонування економічної безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації проведемо аналогічно, визначивши основні існуючі проблеми (рис. 3).

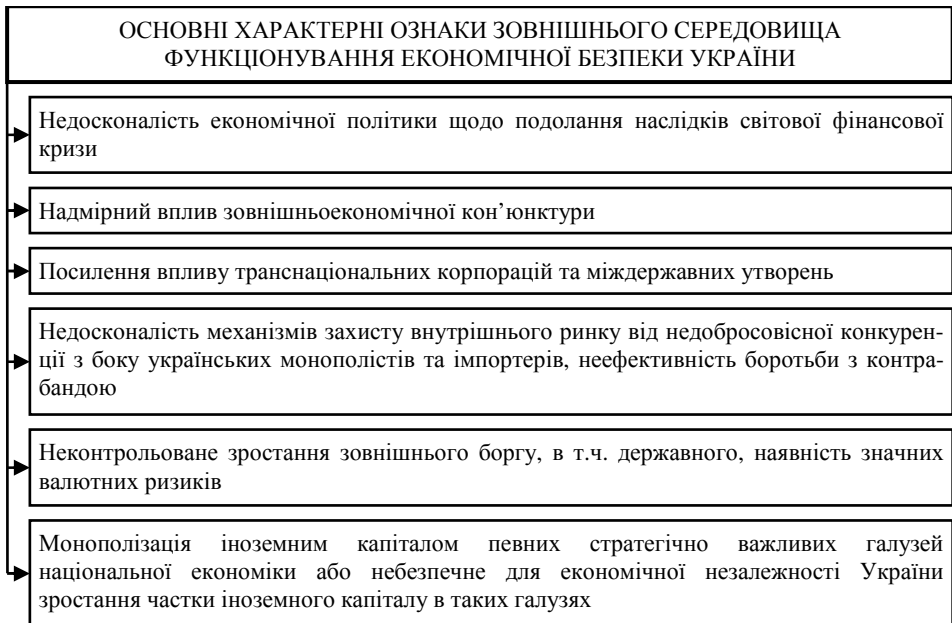

Рис. 3. Характерні ознаки зовнішнього середовища функціонування системи економічної безпеки України, систематизовано на основі [8, 8–9]

З рис. 3 видно, що зовнішнє середовище функціонування економічної безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації характеризується такими ознаками, як загрозливі наслідки світової фінансової кризи, надмірний вплив зовнішньоекономічної кон'юнктури, негативний вплив світових і міждержавних надструктур, транснаціонального бізнесу та інтеграційних утворень, недобросовісна конкуренція з боку імпортерів, контрабанда, зростання зовнішнього боргу та валютні ризики, експансія іноземного капіталу в стратегічно важливі галузі національної економіки тощо.

Логічним продовженням стратегічного аналізу середовища функціонування економічної безпеки національної економіки є застосування методики

<p style="text-align: center;">Матриця SWOT-аналізу</p>	<p style="text-align: center;"><i>Можливості:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Свочасна реакція на кризові явища. 2. Диверсифікація зовнішньої заборгованості за відсотками, погашенням, кредиторами. 3. Нелопушення девальвації національної грошової одиниці. 4. Можливість виходу на нові міжнародні ринки (в т. ч. енергетичні). 5. Реальне зростання доходів населення. 6. Скорочення негативного сальдо торговельного балансу. 	<p style="text-align: center;"><i>Загрози:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кон'юнктурні коливання світової економіки. 2. Військові дії на Сході України. 3. Доларизація національної економіки. 4. Диспропорції міжнародної торгівлі. 5. Еміграція найбільш кваліфікованої робочої сили. 6. Витік національного капіталу до офшорних зон та повернення у вигляді прямих іноземних інвестицій.
<p style="text-align: center;"><i>Сильні сторони:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реальне економічне зростання. 2. Членство України у Світовій організації торгівлі (СОТ). 3. Євроінтеграційний курс зовнішньоекономічної політики. 4. Регулювання трансфертного ціноутворення. 5. Наявність альтернативних джерел енергії. 6. Високий транзитний потенціал народного господарства. 	<p style="text-align: center;">«1», «4» ↔ «1» «1», «3» ↔ «2» «1» ↔ «3» «2», «3», «5», «6» ↔ «4» «1», «3» ↔ «5» «1», «2», «4» ↔ «6»</p>	<p style="text-align: center;">«1», «2» ↔ «1» «2», «3», «5», «6» ↔ «2» «1», «4» ↔ «3» «1», «2», «4» ↔ «4» «1», «3» ↔ «5» «3», «4» ↔ «6»</p>
<p style="text-align: center;"><i>Слабкі сторони:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Залежність економіки від імпортних енергоносіїв. 2. Низький рівень життя населення. 3. Зростання зовнішньої заборгованості держави. 4. Наявність значних валютних ризиків. 5. Поганий інвестиційний клімат. 6. Низький рівень глобальної конкурентоспроможності економіки. 	<p style="text-align: center;">«3», «4» ↔ «1» «3», «4» ↔ «2» «3», «4», «5» ↔ «3» «1», «3», «5», «6» ↔ «4» «2», «3» ↔ «5» «3», «5», «6» ↔ «6»</p>	<p style="text-align: center;">«2», «3», «4», «5», «6» ↔ «1» «1», «3», «4», «6» ↔ «2» «3», «4», «6» ↔ «3» «1», «3», «5», «6» ↔ «4» «2», «6» ↔ «5» «4», «5», «6» ↔ «6»</p>

Рис. 4. Матриця SWOT-аналізу стану економічної безпеки національної економіки України в умовах впливу глобалізації, авторська розробка

SWOT-аналізу, що є популярною в стратегічному плануванні. До його основи покладено поділ факторів і явищ на 4 групи: сильні сторони (strengths), слабкі сторони (weaknesses), можливості (opportunities) та загрози (threats) [11]. Побудуємо матрицю SWOT-аналізу економічної безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації (рис. 4), на якій проведемо позиціонування середовища її функціонування.

На рис. 4 зображено матрицю SWOT-аналізу, що побудована на основі попередньо проведених досліджень. 4 квадранти матриці утворюються шляхом парної комбінації кожної групи показників, при чому по вертикалі розміщуються сильні і слабкі сторони внутрішнього середовища функціонування економічної безпеки, а по горизонталі – можливості та загрози, що виникають в результаті впливу глобалізації. Розглянемо детальніше кожен квадрант матриці.

Квадрант «сильні сторони – можливості». Реальне економічне зростання, що мало місце в післякризовий період 2009–2012 рр. («1») та державне регулювання механізму трансфертного ціноутворення, направлене на недопущення ухилиння великих компаній від сплати податків від операцій з пов'язаними особами («4») створюють умови для своєчасної реакції на кризові явища, що можуть мати місце як у світовій, так і в національній економіках. Реальне економічне зростання («1») та євроінтеграційний курс зовнішньоекономічної політики («3») створюють можливості для диверсифікації зовнішньої заборгованості за відсотками, строками погашення, позичальниками. Реальне економічне зростання («1») створює умови для недопущення зниження курсу української гривні відносно інших валют («3»).

Членство України у СОТ («2»), євроінтеграційний курс зовнішньоекономічної політики («3»), наявність альтернативних джерел енергії («5») та потужний транзитний потенціал народного господарства («6») забезпечують можливість виходу на нові міжнародні ринки, у т.ч. енергетичні («4»). Реальне економічне зростання («1») та євроінтеграційний курс зовнішньоекономічної політики («3») створюють можливості для реального зростання доходів населення («5»). Реальне економічне зростання («1»), членство України у Світовій організації торгівлі («2») та державне регулювання трансфертного ціноутворення («4») впливають на скорочення негативного сальдо торговельного балансу («6»).

Квадрант «сильні сторони – загрози». Ризик кон'юнктурних коливань світової економіки знижується за наявності реального економічного зростання та членства України в СОТ. Загроза «Військові дії на Сході України» може бути послаблена такими сильними сторонами, як членство України в СОТ, перспективи повного асоційованого членства України в Європейському союзі (ЄС), наявністю альтернативних джерел енергії та пошуком нових ринків енергоресурсів, а також використання переваг високого транзитного потенціалу. Реальне економічне зростання та державне регулювання трансфертного ціноутворення операцій з пов'язаними особами для великих компаній дають можливість знизити вплив доларизації економіки на стан економічної безпеки, а членство в СОТ, в поєднанні з вказаними сильними сторонами, – зменшити диспропорції міжнародної торгівлі. Є сподівання, що реальне економічне

не зростання та асоційоване членство в ЄС знизять міграційний потік кваліфікованої робочої сили. Державне регулювання трансфертного ціноутворення та європейська інтеграція стануть на перешкоді витоку національного капіталу до офшорних зон та повернуться у вигляді прямих іноземних інвестицій.

Квадрант «слабкі сторони – можливості». Можливість своєчасної реакції на кризові явища та диверсифікація зовнішньої заборгованості за відсотками, строками погашенням і кредиторами дають змогу знизити темпи росту зовнішнього державного боргу та валютні ризики. Регулювання курсу гривні, недопущення її девальвації знижують валютні ризики та позитивно впливають на інвестиційний клімат у країні. Можливість виходу на нові міжнародні ринки, у т.ч. енергетичні, знижує залежність економіки від імпортних енергоносіїв, сповільнює зростання зовнішньої заборгованості держави, покращує інвестиційний клімат та конкурентоспроможності національної економіки. Реальне зростання доходів населення підвищує рівень життя громадян та стимулює сукупний попит, що опосередковано впливає на скорочення заборгованості держави. Скорочення негативного сальдо торговельного балансу призводить до зростання ВВП, що сповільнює зростання зовнішнього державного боргу, покращує інвестиційний клімат і підвищує рівень конкурентоспроможності української економіки.

Квадрант «слабкі сторони – загрози». Кон'юнктурні коливання світової економіки знижують рівень життя населення, збільшують обсяг зовнішнього боргу держави, посилюють дію валютних ризиків, погіршують інвестиційний клімат та знижують рівень конкурентоспроможності національної економіки. Воєнні дії у промислових регіонах України посилюють залежність економіки від імпортних енергоносіїв, зростання зовнішньої заборгованості держави, наявність валютних ризиків та низький рівень конкурентоспроможності національної економіки. Зростання зовнішньої заборгованості держави, наявність значних валютних ризиків, низький рівень інвестиційного клімату поглиблюють доларизацію національної економіки. Залежність економіки від імпортних енергоносіїв, зростання зовнішнього боргу, низький рівень інвестиційного клімату та конкурентоспроможності національної економіки поглиблюють диспропорції міжнародної торгівлі. Низький рівень життя населення та конкурентоспроможності національної економіки спонукають до еміграції кваліфікованої робочої сили. Витік національного капіталу до офшорних зон та повернення у вигляді прямих іноземних інвестицій відбувається через наявність значних валютних ризиків, низького рівня інвестиційного клімату та низької конкурентоспроможності національної економіки.

Щоб якнайкраще узгодити сильні сторони й можливості зниження впливу загроз і підсилення слабких сторін, доцільно побудувати стратегічний баланс (табл. 2).

Головна мета державної стратегії полягає у забезпеченні високого рівня економічної безпеки України в умовах глобалізації. Основні стратегічні пріоритети, реалізація яких забезпечить протягом найближчих 10 років виконання головної мети державної стратегії – зміцнення безпеки національної економіки в умовах впливу глобалізації, такі:

- посилення національної обороноздатності;

- формування ринкового курсу гривні відносно інших іноземних валют;
- забезпечення оптимального відношення обсягів експорту та імпорту до ВВП та скорочення негативного сальдо платіжного балансу;
- реструктуризація державного боргу та оптимізація державних витрат;
- диверсифікація енергопостачання та впровадження енергоощадних технологій з метою послаблення монопольного впливу Російської Федерації;
- заохочування прямих іноземних інвестицій в банківську сферу з метою підвищення частки іноземного банківського капіталу в загальному обсязі банківського капіталу;
- сприяння виходу вітчизняних інвесторів на європейські фондові ринки з метою активізації інвестиційної діяльності та отримання прибутку в довгостроковій перспективі.

Таблиця 2. Стратегічний баланс стану економічної безпеки України в умовах впливу глобалізації, авторська розробка

Слабкі сторони і загрози	Сильні сторони і можливості
Зростання зовнішньої заборгованості держави. Наявність значних валютних ризиків.	Своєчасна реакція на кризові явища. Реальне економічне зростання. Членство України у СОТ. Диверсифікація зовнішньої заборгованості за відсотками, погашенням, кредиторами. Євроінтеграційний курс зовнішньоекономічної політики.
Поганий інвестиційний клімат.	Недопущення девальвації національної грошової одиниці.
Низький рівень життя населення. Еміграція найбільш кваліфікованої робочої сили.	Реальне зростання доходів населення.
Залежність економіки від імпортних енергоносіїв. Низький рівень конкурентоспроможності національної економіки.	Можливість виходу на нові міжнародні ринки (в т.ч. енергетичні). Наявність альтернативних джерел енергії. Високий транзитний потенціал національного господарства. Скорочення негативного сальдо торговельного балансу.
Кон'юнктурні коливання світової економіки. Диспропорції міжнародної торгівлі. Витік національного капіталу до офшорних зон та повернення у вигляді прямих іноземних інвестицій.	Реальне економічне зростання. Членство України у СОТ. Регулювання трансфертного ціноутворення. Євроінтеграційний курс зовнішньоекономічної політики.
Доларизація національної економіки.	Реальне економічне зростання. Регулювання трансфертного ціноутворення.
Військові дії на Сході України, які призводять до скорочення обсягів добувної промисловості, металургії, машинобудування тощо.	Євроінтеграційний курс зовнішньоекономічної політики. Наявність альтернативних джерел енергії. Високий транзитний потенціал національного господарства.

Розроблена стратегія зміцнення економічної безпеки України, а також жорсткий контроль за її виконанням має реалізовуватись на всіх рівнях тери-

торіального управління країною, зокрема, через узгодження дій державних, громадянських та ринкових регуляторів.

Висновки. Запропоновані стратегічні пріоритети зміцнення економічної безпеки національної економіки України забезпечать необхідний рівень її захисту в умовах впливу глобалізації протягом найближчих 10 років. При цьому необхідною умовою зміцнення економічної безпеки, з урахуванням впливу глобалізації, на думку автора, стане повна імплементація Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

1. Про Стратегію економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004–2015 роки: Указ Президента України від 28.04.2004 № 493/2004 // zakon.rada.gov.ua.

2. Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента України від 12.02.2007 № 105/2007, зі змінами та доповненнями від 22.06.2012 // zakon.rada.gov.ua.

3. *Васильців Т.Г.* Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384 с.

4. *Губський Б.В.* Економічна безпека України : методологія виміру, стан і стратегія забезпечення: Монографія. – К.: ДП Укрархбудінфор, 2001. – 122 с.

5. *Єрмошенко М.М.* Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. – К.: КНТЕУ, 2001. – 309 с.

6. *Жаліло Я.А.* Стратегія забезпечення економічної безпеки України. Пріоритети та проблеми імплементації // Стратегії національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти. – К.: Видавництво «Сантисага», 2001. – С. 141–142.

7. *Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф.* Основы менеджмента / М.А. Майорова (пер.). – М.: Дело, 2000. – 704 с.

8. Національна безпека України: стратегічні пріоритети та шляхи їх реалізації: Матеріали «круглого столу» / За заг. ред. О.В. Литвиненка. – К.: НІСД, 2011. – 64 с.

9. *Портер М.* Конкурентная стратегия: методика анализа отраслей и конкурентов / Пер. с англ. – М.: Альбина Бизнес Бук, 2006. – 454 с.

10. *Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б.* Современный экономический словарь: Около 12 тыс. терминов. – 5-е изд., перераб., доп. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 495 с.

11. *Naga Jyothi, B., Babu, G.R., Murali Krishna, I.V.* (2008). Object Oriented and Multi-Scale Image Analysis: Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats. A Review. *Journal of Computer Science*, 4(9): 706–712.

Стаття надійшла до редакції 2.02.2015.